

Gnr/bnr 1/8
Nærøy Kommune
Nord-Trøndelag

Rapport fra arkeologiske flateavdekking sommeren 2008

T-nummer: 23979

Figur 1: Oversiktsbilde av felt 1

Innhold

Innhold	2
Liste over vedlegg	2
Figurliste.....	3
Sammendrag.....	4
Deltakere	5
Bakgrunn for undersøkelsen.....	5
Områdebeskrivelse og topografi	5
Besøk i felt	6
Metode.....	7
Dokumentasjon.....	7
Målesystem og innmåling av felt	7
Fotografering	8
Resultater.....	8
Kokegroper.....	9
Ildsteder	10
Ardspor.....	12
Stolpehull	13
Mulig kulturlag.....	13
Dateringer.....	14
Tolkning av område.	14
Kilder.....	16

Liste over vedlegg.

- Vedlegg 1: - Fotolister
- Vedlegg 2: - Strukturliste
- Vedlegg 3: - Funnliste
- Vedlegg 4: - Liste over tegningsnummer
 - Kart over plantegninger
- Vedlegg 5: - Symbolforklaring
- Vedlegg 6: - Nivellement
- Vedlegg 7: - Resultater C¹⁴ prøver og Makrofosilanalyse
- Vedlegg 8: - Plantegninger
- Vedlegg 9: - Strukturtegninger
- Vedlegg 10: - Kopi av artikkel fra Namdalsavisa.

Figurliste

Figur 1: Oversiktsbilde av felt 1.....	1
Figur 2: Struktur 14 kokegrop, toppen av fyllmassen fjernet ned til skjørbrent stein.....	4
Figur 3: Utskrift fra Askeladden - Riksantikvarens database for automatisk fredete kulturminner. Karte viser plassering av lokaliten samt to gravrøyser.....	6
Figur 4: Felt 2, ingen funn av strukturer. (Ruth Iren Øien).....	8
Figur 5: Struktur 2 Kokegrop, profil. (Jenny Kalseth).....	9
Figur 6: Struktur 13, mulig utkastzone, sot kull og små skjørbrente stein.....	11
Figur 7: Felt 1, område med ardspon merket med rødt. (Ruth Iren Øien).....	12
Figur 8: Felt 1, område med ardspon merket med rødt. (Ruth Iren Øien).....	13

Sammendrag

Sommeren 2008 gjennomførte NTNU-Vitenskapsmuseet, en arkeologisk undersøkelse ved Hestvika gnr/bnr 1/8, Nærøy kommune, Nord-Trøndelag. Undersøkelsen ble foretatt i forbindelse med Nord Trøndelag Energiverk, nett (heretter NTE) ønske om å ilandføre og sikre strømleveransen til Vikna.

Lokaliteten ligger under dyrket mark i en øst-vendt hellende skråning som strekker seg fra gårdstunet ned mot fjorden. Lokaliteten ligger mellom 15 -25 m.o.h. Det ble i alt avdekket et område på ca 1300 m². Det ble blant annet påvist 5 kokegroper, 4 mulige ildsteder og en stor mengde ardspor. Det undersøkte område må regnes som totalgravd, da de fleste avmerkede strukturene ble undersøkt. Det ble tatt ut kullprøver fra kokegroper og ildsteder samt makrofossilprøver fra ardsprene. Det ble gjort funn av 2 fragmenter flint, en kniv i jern og et fragmentert skifer bryne.

Figur 2: Struktur 14 kokegrop, toppen av fyllmassen fjernet ned til skjorbrent stein.

Deltakere

Prosjektansvarlig var Brynja Bjørk Birgisdottir fra NTNU-Vitenskapsmuseet, i Trondheim. Feltleder og rapport ansvarlig: Ruth Iren Øien
Undersøkelsen pågikk i tidsrommet, 30.6.08 – 9.7.08. Feltassistent ved gravningen var Jenny Kalseth. Det ble i felt brukt i alt 16 dagsverk.

NTE hadde ansvar for å stille med gravemaskin og brakke ved undersøkelsen. Gravemaskinføreren het Bjørn Svendsen og det ble i alt brukt 3 dagsverk til fejrning av dyrkningslaget.

Til sammen ble det brukt 19 dagsverk ute i felt, samt 8 dagsverk til etterarbeid.

Bakgrunn for undersøkelsen

Bakgrunn for undersøkelsen var at NTE ønsket og ilandføre ny el-kabel mellom fastlandet i Nærøy og Vikna, gjennom Nærøysundet. Mellom Hestvika og Kråkøya skal denne linja føres i kabel. Dette er et tiltak for å sikre tilførselen av elektrisitet til Vikna, samt og ta i mot strøm fra planlagt vindkraftpark på Ytter-Vikna. Den aktuelle kabeltraseen går gjennom områder med kjente synlige kulturminner. På bakgrunn av dette ble kabeltrasen sjaktet ved Hestvika gnr/bnr 1/8 i november 2007 av Kristin Kjønso. Det ble påvist bosetningsspor i form av mulige kokegrop, ildsted, stolpehull og et område med et mulig kulturlag.

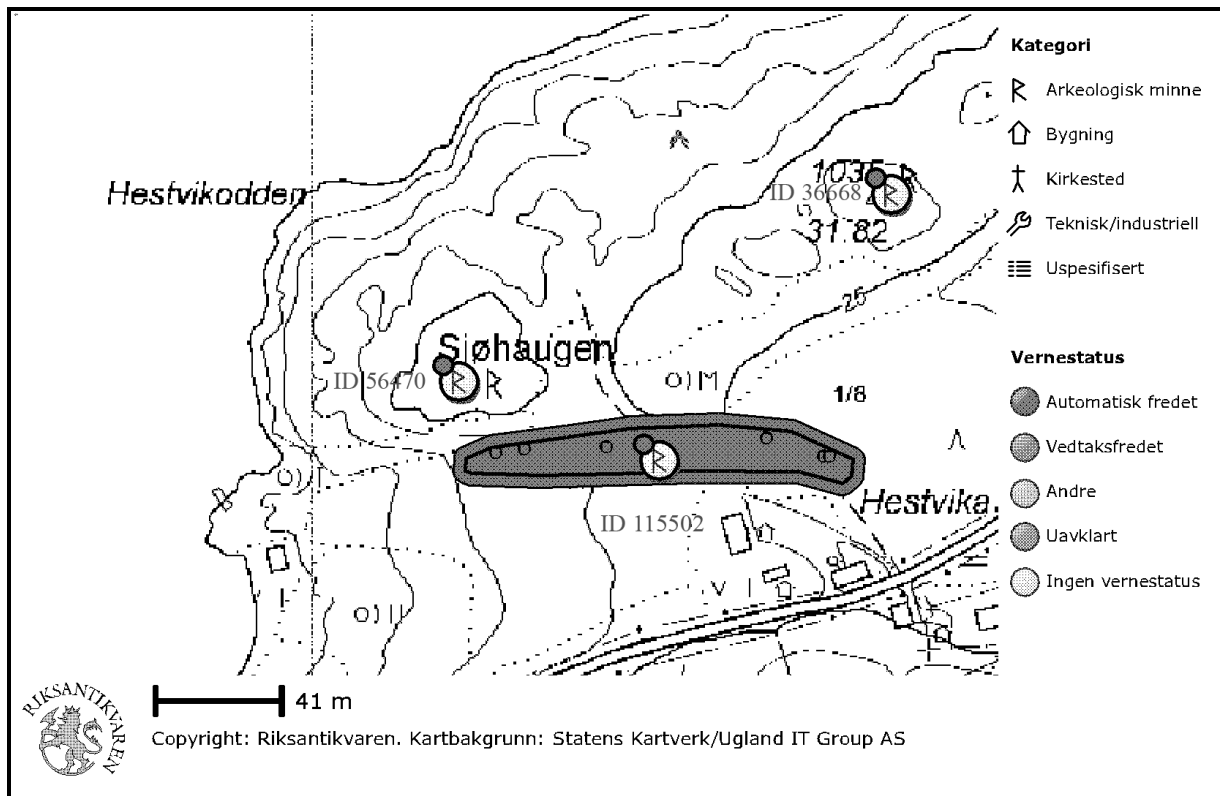
Det ble søkt om tillatelse til inngrep i kulturminne, Askeladden ID 115502 etter KML §8.1 fra NTE, nett. En forutsetning for frigivelse var at området ble arkeologisk undersøkt.

Områdebeskrivelse og topografi

Hestvika ligger på Otterøya, som ligger på østsiden av Nærøysundet. Området har en sentral beliggenhet i kystleia. Hestvika gnr/bnr 1/8 er utskilt fra gården Torstad og var trolig en gammel havnehage for Torstad hestene. Gården var i bruk som husmannsplass fra 1823. Gården ble i nyere tid ryddet av Ingebrigt Gjerdson rundt ca 1920.(Leirvik 1989)

Undersøkelses områdene ligger nordøst (felt 2) og nordvest (felt 1) for dagens gårdstun. Felt 2 ligger oppe på toppen av en skarp morenerygg ca 25 m.o.h. En skarp kant i morene ryggen lager en ca 5 m bratt helling i terrenget ned mot felt 1. Terrenget flater deretter ut og får en jevn helningsgrad til ca 15 m.o.h. Før en ny bratt helling tar til og flater ut mot dagens strandlinje. Området består av dyrket mark, der den nederste delen ikke ble utnyttet som åkermark før 1950- tallet. Det har i hovedsak blitt dyrket gress de siste årene. Ca 10 m nord for det avdekkede området ligger en bergknaus, denne bergknausen har en bratt stigning/nesten loddrett på 1,5 -2 m. Belte mellom den dyrkede jorden og bergknausen har en vegetasjon bestående av løvtrær. Bonden fortalte at dette var vegetasjon som har vokst opp etter at driften på gården ble nedlagt. Sau og geit har tidligere holdt krattet nede. Otterøya og Nærøysundet er et område svært rikt på kulturminner, da særlig gravminner som røyser og

hauger. Jeg vil her bare gå igjennom registrerte kulturminner som ligger i umiddelbar nærhet til lokaliteten og kort omtale av de ulike kulturminnene på gården Torstad.

Figur 3: Utskrift fra Askeladden - Riksantikvarens database for automatisk fredete kulturminner. Karte viser plassering av lokaliteten samt to gravrøysar.

Retten nord for lokaliteten, på toppen av Sjøhaugen ligger en langrøys ID. 56470 og nordvest for gården og lokaliteten ligger en rundrøys med en diameter på 5-7 m. i diameter og en høyde på mellom 0,7 - 1,2 m. I tillegg til dette er det på gården Torstad funnet to flintøkser, (T18250), oval senkestein med lengdefure, (T 14318), spoleformet fiskesøkke av stein og to ovale fiskesøkker med fure (T 14770 a og b). Jeg vil spesielt nevne lokaliteten Id 46714, som er en boplass i dyrket mark med ulike funn av skifer gjenstander. Fragment av spydspiss i skifer, (T 13040), enegget skiferkniv (T 14162), liten tverrøk av sort skifer (T 14319), tveegget kniv av skifer, og to fragmenter av eneggete skiferkniver, (T 14769 a-c). I tillegg til disse er det også funnet flere fiskesøkke, en flintdolk og et flintavslag. På samme åkereteig er det også funnet (ID. 46716) et avlangt fiskesøkke av kleber med innskårne, dype hakk i hver ende og en beltestein av kvartsitt T 14317 a). I tillegg til de to røysene nevnt ovenfor er det ytterligere registrert 7 gravrøysar på gården Torstad. Vi er dermed i et område med mange kjente kulturminner som stammer fra perioden yngre steinalder til jernalder.

Besøk i felt

Under feltarbeidet var det en rekke besøk i felt. Hver dag kom 85 år gamle Gudval Hestvik som var bosatt i hovedhuset på gården for å følge med fremskrittene og de nye oppdagelsene som ble gjort. Han kunne også bidra med mye lokalkunnskap både om selve gården og om områdene rundt. Flere av hans barn og barnebarn var også innoen en rekke

ganger. I tillegg til dette var naboer og venner av gravemaskinfører Rune Svendsen innom. Torsdag den 3/7 var en journalist fra Namdalsavisa innom og skrev reportasje om undersøkelsen. Artikkelen kom den påfølgende lørdag 5/7. (Se vedlegg 11)

Metode

Boplasser og gårdsanlegg fra bronsealder og jernalder går inn i en gruppe kulturminner som sjeldent har synlige spor på overflaten. Dette kan skyldes at veggvoller, kulturlag, stolpehuller, og ildsteder er blitt dyrket bort gjennom middelalderen og i nyere tid. En annen mulighet er at de aldri har hatt konstruksjoner som etterlater synbare spor på overflaten. Boplass sporene synes da som mørkere flekker mot en som regel lysere undergrunn.

Maskinell flateavdekking ble foretatt i tråd med ”Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksboplasser” (Løken et al.1996). Ved hjelp av gravemaskin fjerner man den omrotede dyrkningsjorden/pløyetlaget slik at stolpehull, ildsteder, kokegroper, veggrøfter, og andre nedgravninger blir synelig.

Dyrkningslaget ble fjernet fra vest mot øst, i ca 4 meters brede rader til hele området var avdekket. Hovedområdet for avdekkingen ble lagt i de områdene der søkesjaktene fra påvisningsundersøkelsen så ut til å ha den største mengden med mulige strukturer inntegnet.

Dokumentasjon

Hele felt 1 ble tegnet i målestokk en 1:50 (Se plantegning vedlegg 8). Felt 2 ble ikke tegnet i plan da det her ikke ble registrert noen strukturer. Dette feltet ble bare målt inn. (Se neste kapittel). Strukturene som ble snittet ble tegnet i målestokk 1:10 og 1:20, hvilken målestokk og himmelretning som ble valgt er angitt på hver enkelt struktur tegning. Til dokumentasjonen i felt ble det brukt standard snitteskjema og millimeter papir. Plantegningene og alle strukturene er rentegnet digitalt og lagt med i vedlegg 9. Symboler som ble brukt ved tegning kan ses i vedlegg 4.

Strukturene ble i felt nummerert fortløpende fra 1 til 23. De fleste strukturene ble undersøkt og snittet. Snittet ble lagt ut fra der det i plan syntes og kunne gi mest mulig opplysninger om strukturen. Kullprøver ble tatt ut fra alle kokegropene og ildstedene, samt at makrofossilprøver ble tatt ut fra ardsporene (Se funnliste vedlegg 5).

Målesystem og innmåling av felt

Målesystemet ble satt opp med vinkelprisme, X akse ble lagt nord – sør, og Y akse ble lagt øst – vest. Origo ble satt til 200x-200y. X akse steg mot nord og sank mot sør, mens Y-aksen steg mot vest og sank mot øst.

Innmåling en av felte, henvises til Askeladen ID 115502, (23) UTM sone 33 (EUREF89/WGS84). 7200888 nord og 325897.008 øst, med en feilmargin på 200 cm. I tillegg ble felte målt inn fra fastpunktet som ble satt til sørvestlige hjørne av jordkjelleren, som ligger midt i reguleringsområdet. Felt 1: 200x -184y ligger 29,60 m i 250° V (360° kompass ble brukt) fra fikspunktet. Felt 2: Sjakkanten til ligger 7m i 70° østlig retning.

Fotografering

Det ble i felt bare brukt digitalkamra. Det ble tatt ulike oversiktsbilder over felte før og etter avdekking, samt at strukturene som ble snittet ble fotografert i plan og profil. De digitale bildene finnes i det digitale fotoarkivet.

Resultater

Felt 1: Feltet var hovedområdet for undersøkelsen. Matjordslaget hadde en tykkelse på 25-40 cm og undergrunnen besto av fin gulbrun sand. I de områdene mat -jordslaget var tynnere, har ploegen gått langt ned i undergrunnen og etterlatt seg parallelle plogforer i jorden. (De tydeligste plogsporene er tegnet inn i plantegningen). Skille mellom matjordslaget og undergrunnen var enkelte steder noe utydelig da også matjordslaget inneholdt store mengder fin sand.

Figur 4: Felt 2, ingen funn av strukturer. (Ruth Iren Øien)

Felt 2. En sjakt ble åpnet i det øverste området lengst øst i reguleringsplanen flaten. Området ved 25 m.o.h. Denne sjakten var 5,5 m bred og 22 m lang. Det ble ved forundersøkelsen i dette område funnet en struktur som kunne være et ildsted. Denne ble ikke igjenfunnet. Gunvald Hestvik kunne fortelle at i området rundt gårdens gårdstun hadde stått 2 tidligere

hovedhus. Da ingen strukturer ble funnet i sjakten, ble det besluttet og ikke åpne et større område.

Kokegroper

S 2 Kokegrop: Strukturen har en diameter på 200 x 220 cm og er klart avgrenset i plan og profil. I plan består strukturen av mye skjørbrent stein. En del av steinene var veldig skjørbrent og hadde en størrelse på opptil 30 cm, men de fleste steinene var mellom 10 -15 cm store. Mye kull er synlig i nordlige del av strukturen. Kokegropen er 23 cm dyp. I toppen består fyllmassen av sand iblandet noe sot, mot bunnen øker mengden sot og kull, og det er et kompakt kullag som strekker seg langs hele bunnen og opp mot sidene av nedgravningen. Mye skjørbrent stein i den bortgravde massen. En dyregang går igjennom og under strukturen. Klar kokegrop. Kullprøve er tatt ut: T 23979- 6

Figur 5: Struktur 2 Kokegrop, profil. (Jenny Kalseth)

S 3 Kokegrop: Strukturen har en diameter på 150 x 140 cm i plan. Mye skjørbrent stein i overflaten, og mot øst er det mye sot og kullbiter i fyllmassen. Ellers har strukturen en gulbrun sand i overflaten. Mest skjørbrent stein mot strukturens ytterkanter. Steinene er skjørbrente og har en størrelse på opp til ca 15 cm. Profilen er 15 cm dyp, og har et kompakt kullag ned mot bunnen som gjør strukturens avgrensning tydelig. I to områder i strukturens profil ser det ut til at strukturen har blitt forstyrret av røtter. Fyllmassen er dratt nedover, og røtter kan sees i dette området. Klar Kokegrop, høyst sannsynlig sterkt overpløyd. Kullprøve tatt ut: T – 23979-18

S 11 Kokegrop: I plan var strukturen noe utydelig avgrenset i sør og vest. I Nord var strukturen noe mer tydelig, med en liten markering med kull og sot i ytterkant. Strukturens diameter var på 70 x 70 cm og, den var 24 cm dyp. I plan virker strukturen noe overpløyd og de skjørbrente steinene ligger ut mot strukturens ytterkant. Fyllmassen er svært sandholdig, om lag 80% sand blandet med noe jord, skjørbrent stein, sot og kull. Kokegropens

avgrensning i profil er tydelig. Et kompakt kullag er synlig i nord, og mot bunnen. I sentrum består fyllmassen av noe mer jord, samt at store mengder røtter går igjennom strukturen i dette område. Mye skjørbrent stein både i den bortgravde halvdelen, særlig i strukturens ytterkant og i sentrum av kokegropens profil. Steinen er av varierende type, og enkelte var fullstendig sprukken. Kullprøve ble tatt ut: T 23979- 4

S 14 Kokegrop: (Se fig 2). Strukturen har en diameter på 180 x 200 cm, den er overpløyd i topp, med synlige plogspor rett på utsiden av kokegropen i sør. I plan består fyllmassen av sand, ut mot kantene i nord og vest kan kull og sot skimtes i kokegropens nedgravningskant. I denne delen stikker også størsteparten av steinen opp. Under snitting dukket det opp en stor flat stein i sentrum av gropen, noe som gjorde at den ble betraktet som en helle, men ved fremrensing viste det seg å være en stor skjørbrent stein på over 30 cm. Fyllmassen inneholdt store mengder skjørbrent stein. Kokegropen var 23 cm dyp, i toppen besto fyllmassen av gulbrun sand iblandet noe sot og enkelte kullfragmenter. Mot bunnen av profilen hadde strukturen et kompakt kullag med mye stor skjørbrent stein i sør. Klar kokegrop. Kullprøve tatt ut: T 23979-11.

S 20 Kokegrop: Strukturen bærer preg av å være sterkt overpløyd, strukturens avgrensning er klar i vest, noe mer uklart avgrenset mot øst. Store steiner av ulik kvalitet og skjørbrenningsgrad ligger i topp av strukturen. Strukturen størrelse er på 65 x 77 cm i diameter og den har en dybde på 10 cm. Profilen har et tydelig kompakt kullag mot bunnen som avgrenser strukturen godt mot undergrunnen. I den bortgravde massen varierte størrelsen på de skjørbrente steinene mye fra en størrelse å ca 20 x 20 cm, ned til små sterkt skjørbrente småbiter på ca 2-4 cm. I sentrum av strukturen består fyllmassen i stor grad av sand, mens den ned mot bunnen består av sand blandet med sot og kull. Kullprøve ble tatt ut T 23979 - 16

Ildsteder

S 1 Bunn av mulig ildsted? Strukturen har en størrelse på 50 x 45 cm i plan. Strukturen er noe uklart avgrenset i plan, med utflytende kanter. Tre skjørbrente steiner er synlig i overflaten ellers består fyllmassen av sand blandet med sot og noen kullbiter. I nordlig del av strukturen er profilen noe utydelig avgrenset og har en glidende avgrensning mot undergrunnen. I den sørlige delen er den mer tydelig. Bunn av kokegrop/ildsted.

S 12 Bunn av mulig ildsted. I plan har strukturen ingen klar avgrensning, sentrum av strukturen består av sand blandet med sot og enkelte biter med kull. I kantene blir fyllmassen mer sandholdig og mister mye av den mørke fargen og blir utydelig og utflytende. Strukturen er i plan ca 60 x 60 cm, men i profil var det kun synlig i 40 cm og den hadde en dybde på 14 cm. Profilen ligner på strukturen i plan, men ingen biter av kull er synlig og fyllmassen har en glidende overgang mot steril sand. Kan være bunn av ildsted.

S 13 Bunn av ildsted/utkast sone. Strukturen er uklart avgrenset i plan, men den har mot nord en rektangulær utforming. Mot vest er strukturen mer utdratt og går inn under sjakkanten i vest. I et område mot øst ved det ene hjørne ligger 3 skjørbrente stein i en liten fordypning, med markant mer sot og kull i fyllmassen. Mot sør ligger en gruppe med mulig skjørbrente steiner. Ved opprensing ble det funnet et lite fragment med flint, mulig slått. Det ble kun funnet ett fragment. I tillegg til dette flintstykket ble det også funnet ett stykke råflint i nordøstlige del av strukturen. På bakgrunn av flint funnene ved opprensingen ble store

Figur 6: Struktur 13, mulig utkastsoner, sot, kull og små skjørbrente steiner.

deler av massene i strukturen såldet. Dette ga ingen flere funn av flint, men man fikk en oversikt over at området inneholdt en del kull og små skjørbrente steiner 2- 5 cm store. Disse var veldig skjørbrente og hadde skarpe kanter. Strukturen ble snittet på to steder. Snitt 1 viste at strukturen hadde en fyllmasse bestående av gråbrun sand blandet med sot, noe kull og små skjørbrente steiner. Profilen er her bare synlig 1-2 cm i nordlige del av strukturen. Profilen har her en gradvis overgang til undergrunnen. I området med de skjørbrente steinene blir profilen noe dypere og mer markant mot undergrunnen, men stadig noe utflytende i bunnen. Snitt 2, ble lagt noe lenger inn i strukturen gjennom område med de 3 skjørbrente steinene og hovedområde med skjørbrent stein. Dette snittet viste to konsentrasjoner med brun/svart sot og kullholdig sand. Profilen var her også noe dypere, ca 10 cm. Profilen har en noe glidende overgang mot undergrunnen. Disse to områdene kan være rester etter to ildsteder, men sot og kull spredt i store områder uten noen tydelig avgrensning sammen med små skjørbrente stein som kom frem ved såldingen kan også tyde på at dette område er et utkastområde fra et større ildsted/kokegrop. Dette stedet kan befinne seg mellom feltets ytterkant og bergveggen i nord. Kullprøve ble tatt ut. T-23979- 5

S 23 Bunn av kokegrop/ildsted. Strukturen har en størrelse på 60 x 48 cm i plan, mens dybden er kun 4 cm. I plan er det en del skjørbrent stein, ingen tydelig nedgravning. I sørlig del av strukturen er det lite skjørbrent stein og fyllmassen flyter noe ut. Profilen viser at svært lite av strukturen er bevart, kun en liten skjørbrent stein, ellers består fyllmassen av sand blandet

med sot og noe kull. Fyllmassen glir over mot undergrunnen uten noen tydelig avgrensning. Bunn av mulig kokegrop/ildsted. Kullprøve tatt ut: T- 23979-17

Ardspor

Et større område med ardspor ble funnet ned mot den nederste terrassen på felt 1 mellom 192x-216y og 192x 236y i sørvestlige del av felte. Dette området ble ifølge Gunvald Hestvik ikke opparbeidet før etter krigen, området er hardt pløyd og dyrkningslaget ca 30-35 cm. Dette gjør at ikke ardsporene opptrer som et helhetlig ”rutenett”, men er bevart i korte og

Figur 7: Felt 1, område med ardspor merket med rødt. (Ruth Iren Øien)

lengre områder, opptil ca 3 m lange. Bredden varierer mellom 5-8 cm. Sporene går i hovedtrekk i to retninger, nordøst-sørvestlig retning og øst-vest i takt med terrengets helling. Fyllmassen i ardsporene består av mørkebrun fin sand, iblandet noe jord, sot og kullbiter. Mengden med kull og sot kan indikere at området har vært avsvidd før det ble oppdyrket. Ardsporene skiller seg tydelig ut fra undergrunnen og matjorda over. Det ble tatt ut 4 områder som ble tegnet i 1:20 og snittet. Dette viste at ardsporene er likt utformet, bredest i topp og noe spissere mot bunnen. I de 5 snittene som ble gjort, varierer dybden fra 3-6 cm. På grunn av den fine sanden i undergrunnen, tørt vær og vind som konstant blåste over feltet, var det svært vanskelig å fotografere ardsporene, og deres spredning på feltet. Det ble tatt ut makrofossil prøver fra ardsporene. Det var svært lite organisk material og trekull bevart i prøvene. Dette utelukker svirydding. Men det ble også funnet haglskruddsopp (*Cenococcum geophilum*) Denne soppen kan opptre rikelig etter brann eller i kulturlag. For fullstendig rapport se vedlegg 6.

Stolpehull

Etter at avdekkingen var slutført var det avmerket 9 mulige stolpehull. Ingen av disse kunne knyttes til noe system, Struktur 4-9 sto imidlertid samlet i et lite hjørne av feltet. Disse avtegnet seg som noe mer rødbrune områder i mørkere sand, enn hva som var tilfellet ellers i feltet. Halvparten av disse strukturene ble snittet, de kunne ikke fanges opp i profil. Sanden var også veldig hard og kompakt. Jeg ser på dette området som et fyllskifte i undergrunnen, høyst trolig et aurlag. Området ligger svært nært bergveggen i nord, og kan være utskilling av mineraler langs denne.

S 18, 21 og 22 var også mulige stolpehull, disse var 1 -2 cm dype med en uklar avgrensing, så disse to ble også avkreftet som stolpehull.

Det ble også funnet en steinsatt stolpe med bevart trevirke i sentrum, Gunvald Hestvik kunne fortelle at to telefonlinjer hadde trase over jordet (rikstelefon og vanlig telefon). Jeg fikk også se et gammelt bilde av gården der telefonlinjene ennå sto. Den steinsatte stolpens plassering gjør at denne stolpen høyst sannsynlig er rester etter en telefon linje. Dette gjør at det ikke ble funnet noen strukturer som kunne knyttes til stolpehull.

Mulig kulturlag

I område rett øst for 200x- 200y ble det funnet et område med en noe mer gråbrun undergrunn. Fyllmassen så ut til å være noe organisk og besto av sand blandet med noe jord, sot og kull. Området har en rektangulær utforming, men pløy espor går tydelig inn i, særlig i nord og øst og de er noe mer utydelige mot sør. Dette ble antatt å være et mulig overpløyd kulturlag. Strategi for videre undersøkelse ble lagt ut fra dette. Område ble delt opp i ruter, to av disse ble flategravd ned til bunnen. Disse to rutene så ut til å være svært like, da det i begge

Figur 8: Felt 1, område med ards spor merket med rødt. (Ruth Iren Øien)

ruter var tydelige pløyespor i hele ruten. Plogsporene var parallelle med ca 10-15 cm mellomrom og gikk ca 10 cm ned i undergrunnen. Profilen i rute 2 viste at sporene hadde en flat bunn med en noe buet side. (Avtrykk etter at jorden har blitt veltet til siden av plogen). Massen i plogsporene var veldig organisk, i bunnen hadde den et mørkt torvaktig utseende. Denne fyllmassen skilte seg klart ut fra fyllmassen i plogsporene andre steder på feltet som hadde en fyllmasse med fin grå sand. Det ble også funnet fragment av et skifer-bryne i rute 1. Store mengder av sanden fra rute 2 ble såldet og det ble ikke funnet noen gjenstander her. Det var tydelig at hele dette laget var gjennompløyd, og at plogsporene i sentrum av området gikk langt ned i undergrunnen. Kull og sotholdig torv har blitt veltet ned i undergrunnen. Det er sannsynlig at området har vært et deponeringsområde for avfall, funn i overflaten av et fragment med trønderkeramikk samt to fragmenter av jern gjort ved avdekkingen kan tyde på dette område er av etter reformatorisk art.

Dateringer

Det ble i alt sendt inn 4 prøver til datering. Disse inneholdt trekull av bjørk og furu. Kullprøvene ble alle datert til bronsealder. T23979-4 kalibrert alder til 1510 -1330 BC eldre bronsealder. Mens de 3 andre prøvene hadde en noe yngre datering til bronsealder der alle ligger innenfor 800- 395 BC. En av disse 3 prøvene stammer fra ardspor, dette vil si at vi allerede i bronsealder har hatt jordbruksvirksomhet i Hestvika. Det ble også sendt inn makrofossilprøver fra ardspor til Thyra Solem, seksjon for naturhistorie, Vitenskapsmuseet, NTNU. Det var bevart svært lite organisk materialet i prøvene, det ble ikke gjort funn av noen frø og insektene var for fragmenterte til at de kunne la seg artsbestemme. I alle 4 prøvene ble det funnet haglskruddsopp (*Cenococcum geophilum*). Dette er en sopp som kan opptre riklig etter brann. Da det var svært lite kull i prøvene blir brannaktivitet i form av svirydding utelukket. For fullstendig datering og makrofossil -rapport se vedlegg 6

Tolkning av område.

Lokaliteten ved Hestvika ligger godt beskyttet for vær og vind, knausen mot nord tar av for nordavinden, mens moreneryggen i øst tar av for østavinden. Da det kunne blåse friskt på toppen av moreneryggen, var det lunt tilnærmet vindstilt og svært varmt på feltet. De første arkeologiske sporene ligger på ca 20 moh, ser vi på 14C dateringene og strandlinjekurven for området viser at havet stått ca 12-15 meter over nåtidens havnivå omkring 500 f.kr. Vika blir dermed noe større og det har vært ennå bedre havnemuligheter en det som er tilfellet i dag. Dette gjør at boplassen er nært knyttet til sjøen. Det ble ikke funnet stolpehull og konstruksjoner som kunne knyttes til hus, men det ble avdekket spor etter tidlig jordbruksvirksomhet i form av ardspor. Ardsporene har en utbredelse på ca 24 x 6 m, dette må sees på som en minimum utbredelse da ardsporene fortsetter ut av planområdet mot øst. Makrofossilprøvene ga ingen informasjon om hva som har blitt dyrket. Funn av ardspor og kokegropen tyder på en stasjonær jordbruksbosetning.

Når det gjelder kokegropene opptrår disse i to størrelser, 3 stk har en diameter på mellom 150 og 220 cm, mens gruppe nr 2 varierer fra ca 60 - 100 cm. De største ligger nord

i felte, mens de minste ligger sprett rundt i hele felte med unntak av området med ardspar. Kun en kokegrop/ildsted ligger inne blant ardsparene, dette tyder på at man har ønsket å holde åker skilt fra resten av bosettingsområdet.

Kokegropene ligger i nordlige del av feltet mot bergveggen. Struktur 13 var et konsentrert lag med mye sot, små skjørbrante steiner og noe kull uten noen form for klar avgrensning. I denne strukturen ble det også funnet et stykke mulig slått flint, samt en råflint. Kan dette representere et utkastningsområde for avfall? Det er mulighet for at sentrum av boplassen kan ha ligget nærmere bergveggen i nord. Dette område må sees på som lunt, godt beskyttet fra vinden fra nord. Samt at det har vært god utsikt utover vika og fjorden.

Funnene og dateringene gjort under undersøkelsen i Hestvika tyder på at det på Otterøy har vært bosetning allerede fra tidlig bronselader, dette stemmer også godt overens med de mange registrerte røysene, og løsfunn av blant annet skifergjenstander gjort på gården Torstad. Ser vi på lokaliteten i Hestvika isolert, er det mulig og fastslå at man har bodd i nær tilknytning til havet, og sannsynligvis livnært seg av jordbruk og maritime resurser.

Kilder.

Leirvik, Sveinung 1989: Nærøy bygdebok IV 1989: Utgitt av Nærøy kommune

Løken, Trond, Pilø, Lars og Hemdorff 1996: *Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksboplasser, en metodisk innføring*. AmS –Varia. Arkeologisk museum Stavanger.